

Pressmeddelande 2015-09-21

Systembolagets hållbarhetsarbete: Ömsom vin ömsom vatten

Systembolaget har gjort framsteg i sitt hållbarhetsarbete och bland annat bidragit till en ökad medvetenhet om sociala frågor och fackliga rättigheter i länder med svag arbetsrätt. Men ambitionsnivån kan höjas väsentligt, såväl hos Systembolaget som dess svenska leverantörer. Det visar en uppföljningsrapport från Swedwatch.

Utsatta lantarbetare i populära vinländer som Chile, Sydafrika och Argentina sliter hårt för en lön som inte går att leva på. De har ofta informella kontrakt, en otrygg bostadssituation och svårt att organisera sig fackligt. Det visade en rapport som Swedwatch gjorde 2013. Som en av världens största inköpare har statliga Systembolaget både ett ansvar och en möjlighet att påverka miljö och arbetsvillkor, men rapporten 2013 pekade på ett antal brister i bolagets arbete för en hållbar leverantörskedja.

Uppföljningsrapporten "[Ömsom vin ömsom vatten](#)" som Swedwatch lanserar idag, tillsammans med Latinamerikagrupperna och Afrikagrupperna, visar på vissa förbättringar. Till det positiva hör att Systembolagets revisioner har gått från att granska storsäljare till att fokusera på vinproducenter med de potentiellt största problemen. Den nya revisionsmetoden testas skarpt senare i höst då fem revisioner är planerade.

- Först om något år får vi se resultaten i praktiken, men att revisionen fokuserar på risk och nu även inkluderar underleverantörer är positivt. Liksom i andra branscher är det där de allvarliga bristerna ofta gömmer sig. Samtidigt är Systembolagets arbete med att påverka övergripande problem, som svag arbetslagstiftning, minst lika viktigt som kontroll hos enskilda producenter, säger Åse Botha på Swedwatch som gjort uppföljningen.

Rapporten pekar på att Systembolagets och de nordiska monopolens gemensamma arbete med sådan påverkan har gett resultat. Bland annat har en lag om förbud mot fackliga rättigheter i Chile justerats. Men Swedwatch rekommenderar att ambitionsnivån höjs och att dialogen involverar fler röster från arbetarsidan.

- Lantarbetarorganisationerna och de fackliga rörelserna företräder arbetarnas intressen. Systembolaget måste säkerställa att de involveras i processerna, säger Gabi Björsson generalsekreterare på Afrikagrupperna.

En annan rekommendation i rapporten är att styrelse och ägaren, svenska staten, sätter press på tydligare hållbarhetsmål för leverantörskedjan.

- Idag saknas en tydlig styrning för att säkerställa en hållbar leverantörskedja. Systembolaget måste sätta relevanta strategiska hållbarhetsmål när det gäller miljö och sociala aspekter, säger Annelie Andersson, ordförande för Latinamerikagrupperna.

Även de svenska importörerna, vilka är en viktig länk i kedjan eftersom de ska se till att uppförandekoden vidareförmedlas, granskas i rapporten. Över lag är importörerna mer aktiva idag jämfört med 2013. Men det är fortsatt stora skillnader i ambitionsnivå. En av Systembolagets största leverantörer Oenoforos, med storsäljare som Umbala, publicerar till exempel ingen information om sitt hållbarhetsarbete.

En annan fråga som lyfts i rapporten är att Systembolaget behöver undersöka hur producenter och importörer som arbetar långsiktigt och seriöst med hållbarhetsfrågor ska kunna premieras. Idag görs en aktiv insats för att få in fler etiska och ekologiska produkter i sortimentet, men det finns också producenter som är seriösa och har bra arbetsvillkor men av olika skäl inte är certifierade.

För mer info:

Åse Botha, ansvarig rapportförfattare, Swedwatch, 076 223 69 10, e-post: ase@swedwatch.org

Ladda ner rapporten och pressbilder på www.swedwatch.org